

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
DR. NASSAU COLLEGE NOORD-DRENTHE**

School : Dr. Nassau College Noord-Drenthe
Vestiging(en) : Noord-Drenthe, Norg
Afdeling(en) : onderbouw (klas 1 en 2) vmbo, havo, vwo;
bovenbouw vmbo tl

Plaats : Norg
BRIN-nummer : 20LO
Onderzoeksnummer : 79362

Datum schoolbezoek : 14 maart 2006
Datum vaststelling : 26 september 2006

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
Kwaliteitsprofiel Dr. Nassau College Noord-Drenthe	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	15

1 INLEIDING

Op 14 maart 2006 bezocht de Inspectie van het Onderwijs Dr. Nassau College Noord-Drenthe in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO).

Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar indicatoren uit het door de inspectie gehanteerde waarderingskader voortgezet onderwijs 2006. De Inspectie van het Onderwijs streeft ernaar het toezicht zo optimaal mogelijk toe te snijden op de situatie van de school, het zogenoemde risicogerichte toezicht. In het kader van risicogericht toezicht onderzoekt de inspectie scholen met een laag risico voor de kwaliteit van het onderwijs en met overwegend voldoende beoordelingen op de kwaliteitsaspecten in eerdere onderzoeken minder intensief. Scholen met een hoger risico worden frequenter, dan wel intensiever onderzocht.

Voor de regiovestiging Noord-Drenthe van het Dr. Nassau College geeft de inspectie een oordeel op de indicatoren van kwaliteitszorg, opbrengsten en leerstofaanbod.

Zoals in het toezichtkader is vastgelegd, gaat de inspectie zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school reeds zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld in het kader van zelfevaluatie. Zo sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft hiervoor onder meer de volgende relevante documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben.

- Zelfevaluatie Noord-Drenthe in het kader van de collegiale visitatie Noordelijke Onderwijsalliantie 2005
- Kwaliteit van de Zorg, vestiging Noord-Drenthe
- Ouderenquête 2005

Op grond van de door u aangeleverde gegevens van zelfevaluatie zijn in de inhoud van het PKO geen veranderingen aangebracht.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

1. Analyse van zelfevaluatiedocumenten en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
2. Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn, zoals het risicoprofiel, verslagen van onderzoeken Jaarlijks Onderzoek, Periodiek Kwaliteitsonderzoek en Regulier Schooltoezicht en de gegevens van de laatste drie opbrengstenkaarten.
3. Schoolbezoek:
 - a. gesprekken met de directie
 - b. gesprek met leraren
 - c. gesprek met leerlingen

d. lesbezoeken

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel van de school op (hoofdstuk 2). Dit profiel bestaat uit een overzicht van de kwaliteitsaspecten en van de beoordeelde indicatoren.

In hoofdstuk 3 wordt allereerst kort een aanduiding van de uitgangssituatie van de school gegeven. Daarna volgt een toelichting op oordelen in het kwaliteitsprofiel.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, aanwijzingen vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

De inspectie beoordeelt bij een PKO altijd de indicatoren van de kwaliteitsaspecten kwaliteitszorg en opbrengsten.

Op deze vestiging heeft de inspectie bij de kwaliteitsaspecten betreffende onderwijstijd, onderwijsleerproces, respectvolle en veilige omgeving en begeleiding leerlingen niet opnieuw onderzoek gedaan omdat er bij de uitgevoerde risicoanalyse geen signalen naar voren zijn gekomen dat de kwaliteit van het onderwijs op deze aspecten mogelijk een risico loopt. Dit wordt in het kwaliteitsprofiel bij de desbetreffende aspecten aangeduid met 'niet onderzocht (geen risico)'. Op grond van de risicoanalyse heeft de inspectie na overleg met de school besloten om voor de overige kwaliteitsaspecten de kernindicatoren te onderzoeken en te beoordelen. Het geheel van oordelen bij dit PKO is weergegeven in onderstaande tabellen.

In de waardering van de indicatoren is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. bij het aspect 'Opbrengsten' is ook de categorie '5' (betekent 'niet te beoordelen') toegevoegd. In sommige gevallen kan de inspectie hier namelijk geen gefundeerd oordeel geven.

Kwaliteitsprofiel Dr. Nassau College Noord-Drenthe

Kwaliteitsaspect: Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de kenmerken van de leerlingenpopulatie.			●	
1.2 De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen zoals geformuleerd in het schoolplan.			●	
1.3 De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.4 De school evalueert systematisch de kwaliteit van het leren en onderwijzen.		●		
1.5 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.		●		
1.6 De school waarborgt de kwaliteit van leren en onderwijzen.		●		
1.7 De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.			●	
1.8 De school rapporteert inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs aan belanghebbenden.		●		
1.9 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.			●	

Kwaliteitsaspect: Voorwaarden kwaliteitszorg	1	2	3	4
2.1 De school heeft inzicht in de sterke en zwakke punten van de eigen organisatie.			●	
2.2 De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg aan.			●	
2.3 De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			●	
2.4 Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders/verzorgers en bestuur betrokken.			●	

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 Het leerstofaanbod in de onderbouw voldoet aan de wettelijk vereisten.			●	
3.2 Het leerstofaanbod in de bovenbouw is dekkend voor de examenprogramma's.			●	
3.5 Het leerstofaanbod in de verschillende leerjaren sluit op elkaar aan.			●	
3.6 Het leerstofaanbod in de verschillende vakken vertoont samenhang.		●		
3.7 Het leerstofaanbod maakt afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	
3.9 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van sociale integratie en burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.		●		

Kwaliteitsaspect: Tijd	1	2	3	4
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.				
Niet onderzocht (geen risico).				

Kwaliteitsaspect: Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.1 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.			●	
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en met leraren omgaan.			●	
5.5 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	

Kwaliteitsaspect: Didactisch handelen	1	2	3	4
6.2 De leraren leggen duidelijk uit.			●	
6.5 De leraren stimuleren de leerlingen tot denken.		●		
6.9 De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.		●		

Kwaliteitsaspect: Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
7.1 De leerlingen krijgen te maken met activerende werkvormen.		●		
7.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.		●		

Kwaliteitsaspect: Sfeer op school

De school biedt leerlingen, ouders en personeelsleden een respectvolle en veilige omgeving.

Niet onderzocht (geen risico).

Kwaliteitsaspect: Begeleiding

De begeleiding is erop gericht de leerlingen zich naar hun mogelijkheden te laten ontwikkelen.

Niet onderzocht (geen risico).

Kwaliteitsaspect: Zorg

De leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg.

Niet onderzocht (geen risico).

Kwaliteitsaspect: Opbrengsten

	1	2	3	4	5
11.1 De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			●		
11.3 De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding vmbo-g/t.			●		
11.8 De leerlingen van de opleiding vmbo-g/t behalen voor hun centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			●		
11.11 De leerlingen functioneren naar verwachting in de vervolgopleiding of het werkveld.					●
11.13 De vaardigheden van de leerlingen liggen op het niveau dat mag worden verwacht.					●

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Algemeen

Het Dr. Nassau College is een regionale scholengemeenschap bestaande uit de twee grote vestigingen Penta (vmbo) en Quintus (havo/vwo) te Assen en drie kleinere regiovestigingen in Beilen, Gieten en Norg. Het na de totstandkoming van de scholengemeenschap gekozen organisatiemodel kende een vooral centrale aansturing en een structuur met drie sectoren onderbouw, vmbo en havo/vwo. De school geeft aan dat het bestaande organisatiemodel niet meer voldoet. Om onderwijsontwikkeling beter mogelijk te maken, de betrokkenheid van docenten te vergroten en de doorgaande lijnen te versterken, zijn kernteams geïntroduceerd en gaat de school binnenkort over tot een meer verticale organisatie waarin de sectorindeling minder prominent is. In de nieuwe constructie worden vestigingsmanagers integraal verantwoordelijk voor een vestiging. Deze ontwikkeling sluit aan bij de meer decentrale aansturing van de afzonderlijke vestigingen die al eerder in gang is gezet. Medewerkers ondersteunen de organisatieverandering over het algemeen en zien de teamstructuur als goede mogelijkheid om aan kwaliteitsverbetering te werken. Om een evenwicht te vinden tussen de autonome ontwikkeling van de vestigingen en de garanties voor een goede doorstroming en onderlinge afstemming van de onderwijsprogramma's zijn kaders nodig. Docenten geven aan dat deze kaders voor beleidsruimte voor de teams nog niet altijd voldoende duidelijk zijn.

In de uitgangssituatie van de regiovestiging Noord-Drenthe in Norg zijn sedert het vorige inspectieonderzoek de volgende wijzigingen gekomen. Het ziekteverlof van de vestigingsmanager in het vorige schooljaar en de daaropvolgende directiewisseling heeft voor onzekerheid gezorgd in het team. Inmiddels is een nieuwe vestigingsmanager aangesteld en is de onderwijsontwikkeling weer opgepakt. Het team ervaart de schoolbrede aansturing vanuit Assen als beperkend en remmend. Men verwacht dan ook in de toekomstige organisatievorm, waarbij de autonomie van de vestigingen groter is, meer beleidsruimte voor ontwikkeling te krijgen. De voordelen van de kleine vestiging ziet men vooral in het snel tot stand kunnen brengen van onderwijskundige aanpassingen, bijvoorbeeld als het gaat om de invoering van projectwerk, nieuwe vakken of een roosterdoorbrekend experiment. De inspectie stelt dat het tot stand brengen van onderwijskundige verbeteringen en het beklijven ervan, deels afhankelijk zullen zijn van goede afspraken over borging en controle hierop. In de gesprekken blijkt dat hier behoefte aan is. Recente prognoses wijzen op enige teruggang in het aantal leerlingen op de vestiging. De optie om een derde klas havo/vwo te starten heeft nog niet tot een definitieve beslissing geleid.

Uit de context van de school zijn verder geen feiten bekend, die van grote invloed zijn op de kwaliteit van het onderwijs op deze vestiging.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg op het Dr. Nassau College wordt schoolbreed aangestuurd door de directie. Een werkgroep kwaliteitszorg heeft daarbij een ondersteunende en initiërende rol. Door de centrale aansturing zijn er duidelijke overeenkomsten in de wijzen waarop kwaliteitszorg vorm krijgt binnen de afzonderlijke vestigingen. Zo nemen alle vestigingen deel aan het visitatieproject van de Noordelijke Onderwijsalliantie (NOA). Hoewel er op het moment van het onderzoek alleen nog voorlopige resultaten van de visitatie beschikbaar zijn, waardeert de inspectie de opzet en uitvoering van de visitatie in positieve zin. Naast de visitatie voeren de vestigingen voor een groot deel overeenkomstige evaluaties uit. Verschillen ziet de inspectie in het tempo van de invoering van de verschillende onderdelen van kwaliteitszorg en de prioriteiten die vestigingen er aan toekennen.

Het Dr. Nassau College voert periodiek een aantal zinvolle evaluaties uit. Met name de recent gehouden visitatieronde kan belangrijke evaluatiegegevens voor de vestigingen opleveren, vooral ook omdat het primaire proces hierbij in beeld komt. Tegelijkertijd is het systematische, cyclische karakter nog niet even sterk ontwikkeld in alle onderdelen van de kwaliteitszorg zoals borging en rapportage. Hierin zitten ook per vestiging verschillen. De werkgroep kwaliteitszorg kan een belangrijke rol vervullen, indien zij niet alleen een initiërende functie heeft, maar ook de uitvoering van kwaliteitszorg bewaakt. Dat hierin verschillen per vestiging blijven, spreekt voor zich, gezien het sterker wordende autonome karakter van de vestigingen.

Bij het huidige onderzoek beoordeelt de inspectie vijf van de negen indicatoren van de kwaliteitszorg op de regiovestiging Noord-Drenthe als voldoende. Het eigen karakter van de vestiging komt ook in de kwaliteitszorg naar voren. Naast de schoolbrede projecten heeft men zelf een ouderenquête uitgevoerd en op grond hiervan actie ondernomen, bijvoorbeeld door de communicatie met ouders te verbeteren. Ook de contacten met basisscholen zijn verstevigd op grond van een evaluatie.

Echter een algemeen punt van aandacht binnen de zorg voor kwaliteit betreft het systematische karakter van de evaluatie- en borgingsactiviteiten. Bij enkele indicatoren leidt het tekortschieten van de systematische aanpak en/of het vastleggen daarvan tot het oordeel 'onvoldoende'. De omvang van de vestiging leidt ertoe dat men minder waarde toekent aan formele vastlegging van afspraken. De inspectie is van oordeel dat men zich hierdoor kwetsbaar maakt. Het planmatig werken aan verbeteractiviteiten is als onvoldoende beoordeeld. In het activiteitenplan van de vestiging zijn de meeste doelen te globaal weergegeven en zijn vooraf geen heldere criteria benoemd aan de hand waarvan bij evaluaties kan worden vastgesteld in hoeverre de doelen bereikt zijn. Het oordeel 'onvoldoende' op deze indicator houdt niet in dat de vestiging niet aan verbetering van de kwaliteit van het onderwijs werkt. Voorbeelden van onderwijsontwikkeling zijn de intensivering van contacten met het basisonderwijs, het instellen van huiswerk- en begeleidingsklassen, het visitatieproject en de ontwikkeling van vakoverstijgende projecten als voorbereiding op de nieuwe onderbouw.

Binnen de NOA-visitatie worden ook lessen geobserveerd. De observaties kunnen een eerste aanzet vormen tot een systematische evaluatie van het primaire proces. Niet alleen om inzicht te krijgen in de kwaliteit van het onderwijsleerproces, maar ook voor het borgen van bereikte resultaten zijn dergelijke periodieke metingen van belang. Door meer afspraken vast te leggen over de pedagogische en didactische aanpak en deze ook te controleren kan de borging versterkt worden.

De rapportage aan belanghebbenden over bereikte resultaten en kwaliteitsverbeteringen dient verder ontwikkeld te worden. Hierover is door de inspectie een schoolbrede aanbeveling gedaan.

Ook bij de als 'voldoende' beoordeelde indicatoren zijn verbeteringen mogelijk. Hoewel de inspectie de evaluatie en borging van de opbrengsten als voldoende beoordeelt omdat uit de gesprekken en verslagen blijkt dat dit gebeurt, vormt het systematisch vastleggen van de analyses een aandachtspunt. Ook is het nodig de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs daarbij te betrekken. De vestiging voert maatregelen uit om de sociale veiligheid van leerlingen en personeel te waarborgen. De school beschikt echter nog niet over een veiligheidsbeleidsplan waarin alle noodzakelijke maatregelen als het gaat om preventie, optreden en registratie zijn opgenomen.

Opbrengsten

Het oordeel van de opbrengsten voor de regiovestiging Noord-Drenthe van het Dr. Nassau College is gebaseerd op de gegevens van de kwaliteitskaarten van 2003, 2004 en 2005. Voor deze periode leveren de gegevens een stabiel beeld op.

Op een aantal punten beschikt de school nog niet of slechts in beperkte mate over gegevens zodat de inspectie op deze punten geen oordeel uitspreekt. Het betreft gegevens die iets zeggen over de beheersing van vaardigheden door leerlingen aan het eind van hun schoolloopbaan en gegevens over het succes van leerlingen in het vervolgonderwijs. De vestiging volgt de leerlingen die naar de derde klas havo of vwo uitstromen. De leerlingen blijken geen grote aansluitingsproblemen te ervaren.

Onderwijsleerproces

Bij een vorig inspectieonderzoek is het kwaliteitsaspect leerstofaanbod als onvoldoende beoordeeld. Bij het huidige onderzoek heeft de inspectie het aanbod opnieuw beoordeeld en daarnaast een beperkt aantal lesobservaties als steekproef uitgevoerd.

In de lespraktijk beperkt de afstemming op de individuele verschillen tussen leerlingen zich nog te beperken tot toetsing op twee niveaus en voor enkele vakken een vorm van streaming. Het leerstofaanbod komt niet voldoende tegemoet aan de verschillen tussen leerlingen. Ook is het aanbod gericht op bevordering van sociale integratie en burgerschap nog niet vastgelegd in een programma en sterk docentafhankelijk. Wel is er nu meer samenhang tussen vakken, bijvoorbeeld door de vakoverstijgende projecten, door het werken met studiewijzers en de aandacht voor vaardigheden daarin. Het gebruik van studiewijzers leidt nog niet tot een meer zelfverantwoordelijke rol van leerlingen.

Het profiel wat uit de lesobservaties naar voren komt laat zien dat vooral ontwikkeling van de afstemming van de didactiek op de verschillen tussen individuele leerlingen en het stimuleren van leerlingen door meer activerende werkvormen in te zetten gewenst is. Docenten zorgen voor een pedagogisch klimaat waarin de leerlingen taakgericht werken en duidelijke uitleg krijgen. Daarmee voldoen de lessen zeker aan de basisnormen die de inspectie stelt. Variatie in werkvormen komt echter in slechts enkele lessen duidelijk naar voren, dit zijn ook de lessen waarin docenten leerlingen meer tot denken stimuleren. Docenten kunnen leerlingen meer actieveren door bijvoorbeeld oplossingsstrategieën te laten expliciteren of vergelijken, denktijd bij vragen in te lassen of leerlingen eerst in kleine groepjes antwoorden te laten formuleren.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit betrof onder meer de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie de volgende afspraken met de school gemaakt met betrekking tot wettelijke bepaling(en) waaraan de school niet voldoet:

De schoolgidsen van de vestigingen voldoen op enkele aspecten niet aan de wettelijke eisen. De scholengemeenschap zal de opzet van de schoolgidsen aanpassen en ervoor zorgen dat ze aan de wettelijke eisen voldoen.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de vestiging vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie.